

Адл ила олам юзин обод қил!

Куч - адолатда

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг ҳуқуқий газетаси

● <http://www.kuch-adolatda.sud.uz>

● 1998 йил 29 августдан чиқа бошлаган.

ЭРИШИЛГАН ИҚТИСОДИЙ КЎРСАТКИЧЛАР ВА КЕЛГУСИ ПРОГНОЗЛАР МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Президент Шавкат Мирзиёев ҳузурда жорий йилнинг 9 ойида эришилган иқтисодий натижалар, ёки якунигача куттилаётган кўрсаткичлар ва 2024 йилга мўлжалланган макроиктисодий прогнозлар муҳокама қилинди.

Жорий йилнинг 9 ойида мамлакатимиз иқтисодиёт 5,8 фоизга ўсди. Жумладан, саноат 5,7 фоиз, қышлоқ хўжалиги 4,1 фоиз, хизматлар 12,1 фоизга ошди.

Жаҳон бозорлари ва логистикадаги муракабликларга қарамай, экспорт 23,5 фоизга ошиб, 17,7 миллиард долларни ташкил қилди.

Иқтисодиёт тармоқлари ҳамда худудларда йирик саноат ва инфраструктура лойиҳалари амалга оширилётгани хисобига, 226,6 триллион сўм инвестициялар ўзлаштирилиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 11,8 фоизга кўпайди.

Йиғилишда жорий йил якунигача куттилаётган кўрсаткичлар таҳлил қилинди.

Давлатимиз раҳбари дунёдаги оғир вазият иқтисодиётга салбий таъсир этатгани ва номаъумлигича қолаётгани, шу боис барқарор иқтисодий ўсишни изчили давом эттириш учун ички имкониятларни кўпроқ ишга солиш зарурлигини таъкидлadi.

Айнан шунинг учун 2023 йилдан күшилган қиймат солиги 15 фоиздан 12 фоизга туширилди. Бунинг эвазига тадбиркорлар ихтиёрида 7 триллион сўм кўшимича маблағ қолди.

Шунингдек, худудлар инфраструктурасини яхшилашга 35 триллион сўм, аҳолини ижтимоий кўллаб-куватлашга 19 триллион сўм йўналтирилди.

Шуларнинг натижасида, жорий йилда нуғузли ҳалқаро ташкилот-

лар томонидан глобал иқтисодиёт 3 фоиз ўсиши прогноз қилинаган пайтада, миллий иқтисодиётимиз камиди 5,6 фоизга ошиши кутилмоқда.

Йиғилишда 2024 йилда барқарор иқтисодий ўсишга эришиш чора-тадбирлари атрофлича муҳокама қилинди.

Маълумки, жорий йил сентябрда қабул қилинган "Ўзбекистон – 2030" стратегияда иқтисодиётни барқарор ривожлантириш, аҳоли фаровонлигини ошириш бўйича кўплаб мақсад ва вазифалар белгиланди. Ҳукуматга 2024 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурни мазкур стратегиядаги вазифаларни бажариш нутқи на заридан пухта ишлаб чиқиш топширилди.

Бунда ялпи ички маҳсулотнинг хозирги ўсиш суръатини келгуси йилда ҳам давом эттириш учун барча имконият ва захиралар бор-лиги кўрсатиб ўттиди.

Хусусан, 2024 йилда 13 милиард долларлик 300 дан зиёд лойиҳани ишга тушириш, энергия таъминотни барқарорлаштириш, тармоқлар самарадорлигини ошириш хисобига саноатда 6 фоиз ўши имконияти бор.

Хизматлар соҳасида 15 фоиз ўсишини таъминлаш учун транспорт, логистика, агро-хизматлар, сургута, лизинг каби йўналишлардаги фойдаланилмаётган имкониятларни тўлиқ ишга солиш зарурлиги қайд этилди.

Давлатимиз раҳбари транспорт,

сув хўжалиги, коммунал каби соҳаларда бошланган ислоҳотларни фольлаштириш, бунда аҳоли ва бизнесни кўллаб-куватлашга алоҳида аҳамият қартиш зарурлигини таъкидлadi.

ЎзА

Кейинги йилларда мамлакатимизда миллий фармацевтика тармоғини ривожлантириш учун қуай шарт-шароитлар яратилди. Эндилика соҳага илгор хорижий амалиёт ва ҳалқаро стандартларни тадбиқ этиши, маҳаллий ишлаб чиқариш ҳажмлари, илмий-техник ва экспорт салоҳиятни ошириш, шунингдек, тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб қилишини яхшилаш мақсадида амалдаги қонунларга ҳалқаро тажриба асосида ўзгартишлар киртиши зарурати юзага келмоқда.

Қонун ижодкорлиги

Сайлов — демократия кўзгуси. Сайлов орқали ҳар бир фуқаро жамият ва давлат ишларини бошқариша боғосита шитирор экатди ҳамда мамлакат тақдирига бефарқ эмаслигини намоён этади.

САЙЛОВ ВА РЕФЕРЕНДУМ ўтказиши тартиби янада тақомиллаштирилмоқда

Маълумки, юртимизда кейинги йилларда фуқароларнинг давлат бошқарувидан янада кенг иштирокини таъминлашса мақсадида сайлов қонунчилиги изчили тақомиллаштириб борилмоқда. Ҳалқимиз иродаси билан қабул қилинган янги таҳрирдаги Конституциямизда ҳам сайлов тизимиға оид қатор мухим меъёрлар ўз ифодасини топгани бунга яққол мисолиди.

Сайловларни професси-

онал, очик ва демократик тарзда ташкил этиш ва ўтказиши учун Марказий сайлов комиссиясининг конституциявий мақоми янада мустаҳкамланди. Давлат бошқарувидан меригоратия тамоилилларини тадбиқ этиши мақсадида айни бир шахс сурункасига икки муддатдан ортиқ Марказий сайлов комиссиясининг раиси этиби сайланниши мумкин эмаслиги белгиланди.

(Давоми 2-бетда) ►

Боқий қадриятлар

ТИЛ МИЛЛАТ ВА ВАТАН ТИМСОЛИ

Давлат мустақиллигининг асосий белгиларидан бирни унинг давлат тилига эга эканлигидир. Зоро, мустақиллик тилдан бошланади. Ўзбек тилига давлат тили мақоми берилшиши миллий мустақиллик учун курашишининг қизғин паллаларига тўғри келди. 1989 йилнинг 21 октябринда "Давлат тили ҳақида"ги қонуннинг қабул қилиниши ўзбек ҳалқи учун катта маънавий-ҳуқуқий муваффақият бўлди.

Мустақиллик учун кураш паллаларида миллий ўзлиники англарни жараёни жонланди, она тилимизга ҳушёр муносабат пайдо бўлди. Янги Ўзбекистон шароитида ўзбек тилининг ҳалқимиз ижтимоий ҳаётда ва ҳалқаро миқёсдаги обрў-эътиборни тубдан ошириш борасида тизимли ислоҳотлар амалга оширилмоқда. Хусусан, ёшларни ватанпурварлик, миллий анъана ва қадриятларга садоқат руҳида тарбиялашда давлат тилининг аҳамияти бекиёс. Мамлакатимизда давлат тилин тўлақонли жорий этишини таъминлаш, турли миллат ва элатларнинг тилларини

сақлаш ва ривожлантириш, давлат тили сифатида ўзбек тилини ўрганиш учун шароитлар яратиш, ўзбек тили ва тил сиёсатини ривожлантиришнинг стратегик мақсадлари, устувор йўналиши ва вазифаларни ҳамда истиқболдаги босқичларини белгилаш янги Ўзбекистон шароитида ўзгача аҳамият касб этди.

Президентимиз ўзбек тилига давлат тили мақоми берилганининг 30 йиллиги тантаналарида сўзларан нутқида: "Туркий тилларнинг катта оиласига мансуб бўлган ўзбек тилининг тарихи ҳалқимизнинг кўп асрлар кечимиши, унинг орзу-интилишлари, дар-

либ, унга асосан фармацевтика соҳасидаги бир қатор чекловлар бекор қилинди.

(Давоми 3-бетда) ►

Мутолаа эҳтиёжи

ТАФАККУР КАЛИТИ

Оlibек ҲАКИМОВ,
Тошкент туманлараро
маъмурӣ суди сұдьяси

Хеч кимга сир эмаски, судьянинг қунданлик эҳтиёби қонун ва унга кўллашга қаратилади. Шу боис унинг сўнни қонун ва кодекслар туради.

Шундай бўлса-да, бўш вақт топилганда китоб ўшини канда қилмайдиган судьялар жуда кўплаб топилади. Китоб ва қонунларни бирлаштирувчи мухим нарса — бу тил. Қонунлар тилининг равон, қисқа, аниқ ва тушунарли бўлиши талаб қилинади. Шу жиҳатдан ҳуқуқшунослар ҳам худди ёзувчи-шоирлар каби сўзга мухим омил сифатида қарашади. Ҳар бир ижодкорнинг сўнни кўллашда ўзига хос услуби бор. Масалан, Абдулла Қаҳҳор асарлари лўнда ва ихчам бўлса, Абдулла Қодирий асарларида ўзбек тилининг ноёб қирралари ма-ман мебеълди.

(Давоми 4-бетда) ►

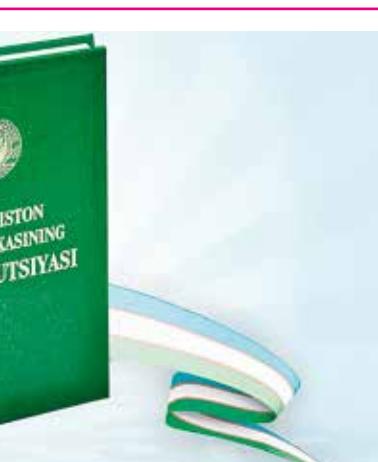
Ўзбекистон касаба ўюшмалари федерацияси Фарғона вилояти кенгаши фуқаролик ишлари бўйича Фарғона туманлараро судининг 2023 йил 3 августандаги ҳал қилув қарорига нисбатан апелляция шикояти билан мурожаат қилди.

Қонун кўмаги

ХОДИМ МАНФААТИДАГИ ДАВО АПЕЛЛЯЦИЯ СУДИДА ҚАНОАТЛАНТИРИЛДИ

Президентимизнинг 2023 йил 25 январдаги "Республика ижро этувчи ҳокимият органлари фаолиятини самарали йўлга кўйишга доир биринчи навбатдаги ташки-

Мамлакатимизда шу йил 30 апрель куни ўтказиши таҳрирдумда шитирор экатди фуқароларнинг 90,21 фоизи янги таҳрирдаги Конституциямизни ёқлаб овоз берди. Бу, ўз навбатида, янгиланган Бош қомусимизда ҳалқимизнинг янги Ўзбекистонни барпо этиши бўйича орзу-умидлари ва интилишлари ўз аксини топганидан яққол далолатди.

Янги таҳрирдаги Конституция "Ўзбекистон – 2030" стратегиясини амалга оши-

ришнинг мустаҳкам сиёсий-ҳуқуқий асосларини яратди. Янада мухими, у миллий

мой адолат ва бирдамлик принциплари жорий этилди. Айниқса, инсон ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишининг мутлақо янги механизmlарини белгилаб берди. Эндилика Конституциямизнинг 1-моддасида давлат курилишин янги стратегик мақсади — суверен, демократик, ҳуқуқий, ижтимоий ва дунёвий давлат куриш экани қатъий белгиланди, ижти-

(Давоми 3-бетда) ►

Боқий қадриятлар

ТИЛ МИЛЛАТ ВА ВАТАН ТИМСОЛИ

◀(Бошланиши 1-бетда)

“Суз – тарих” деган эди доңишмандардан бири. Ҳақиқатан ҳам, тил тарихини билиш халқ тарихини ўрганишини тақозо қиласди.

Тарихий тараққиёт давомида тиленинг инсоният ривожидаги аҳамияти мутафаккирларимизнинг доимиий дикжат ёзгиборида бўлган. “Кутадгу билиг”нинг “Тил одоби” деб номланган 7-бобида Юсуф Ҳос Ҳожиб тиленинг жамият ва маданий ҳаётдаги ўрни, дунёни, унинг сир-синоатларини билиш ва ўрганишидаги аҳамияти, тил илми, нутк одоби ва нотикилик санъати каби масалалар ҳақида фикр юритади. Юсуф Ҳос Ҳожибининг фикрича, тил билимни ва заковатли бўлишнинг асосий воситасидир. Одам тиленинг шарофати билан ўз билими, акт-идро-кига сайқал беради, фикрини ойдинлаштиради. Қишининг қадр-қимматини оширадиган хам туширадиган ҳам тилдир.

Махмуд Қошғарининг “Девону лугатит турк” китобида 7500 дан ортиқ туркий сўз ва иборалар изоҳланган.

Ягона миллий тилимизни Хоразмда Кутб Ҳоразмий, Сулаймон Бокирғоний, Рабғузий, Мовароуннахрда Саккокий, Ҳиндистонда Ҳофиз Ҳоразмий, Рум элида Жалолиддин Румий, Насимий, Озарбайжонда Ҳоқоний кўллаған ва бойитган. Алишер Навоий ягона адабий тилимизнинг шуҳратини шу қадар баланд кўтардик, тилимиз довруни оламга ёйилди. Жаҳон тилшунос олимлари дунёни миқёсида ёзтироф этилган энг улугъ ижодкорларининг сўз бойликлари бўйича тадқиқот ўтказиб, қўйдаги натижага эришганлар:

Алишер Навоий – 26 минг 35 та; Александр Пушкин – 21 минг 193 та; Уильям Шекспир – 20 мингдан ортиқ; Мигель де Сервантес – 18 мингдан ортиқ; Абдурахмон Жомий – 17 минг 600 та; Абдулла Тўқай – 14 мингдан ортиқ сўзин ўз бадиий ва илмий асарларида ишлатганлар, тақоририй кўллашлар бу ҳисобга кирмайди, албатта. Қўришиб турбидики, буюк шоюримиз сўз бойлиги бобида ҳам жаҳон улуғлари сарварлик қилганлар.

Махмудхўжа Беҳбудий тилшунос сифатида “Икки эмас, тўрт тил лозим”, “Ҳар миллат ўз тили или фаҳр этар”, “Тил масаласи”, “Сарт сузи маълум бўлмади”, “Сарт сўзи маълум бўлмади” каби мақолаларни хусусида фикр юриташга ҳаракат қилган. Махмудхўжа Беҳбудийнинг “Икки эмас, тўрт тил лозим” маколаси 1913 йилда ёзилган бўлиб, ўзи ташкил этган “Ойна” журналининг 1-сонида ёзлон қўлининган.

Мазкур мақолада муаллиф кўп тилини билиш ҳар бир туркестонлик учун шарт эканлиги ва шу орқали дунёга чиқиш мумкинligини тушунтиришга ҳаракат қилган. Беҳбудий ҳар бир миллат ўзбек тилидан ташқари, форс-тоҳик, араб, рус ва ҳатто Европа тилларидан бирини билиши лозимлигини ўтиради. Бу фикрлар, албатта, ҳозирги кун талаби билан ҳамоҳангидир.

Мутафаккир жадид мақолада ўз фикрини қўйдагича баён этади: “Бизга соадатдурки, туркӣ ва форсийни таҳсилсиз билурмиз. Ҳар туркни форсий ва ҳар форсни туркӣ билмоги лозимдур.. Фаранг ва рус доңишмандарининг асарларидан фойдаланмок туркӣ ё русий ва фарангий билмак ила мумкин бўлур...”. Ҳорижий тилларни билишини Махмудхўжа Беҳбудий сиёсий масала даражасига қўяди.

Таъқидлаш жоизки, унинг ушбу киммалти фикрлари Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятияда муносиб ўрни энг аллашашида аҳамияти бекиёс. Давлат ти-

◀(Бошланиши 1-бетда)

Бундай янги конституциявий меъёрлар соҳани тартибга соловчи маҳсус коёнунларда ҳам ўз ифодасини топиши лозим. Ҷуники Конституциямизнинг 16-моддасига мувофиқ биронта коёнун Конституция мөъёрларига энд бўлиши мумкин эмас.

Бугунги кунда мамлакат ҳаётida сиёсий партияларининг роли ҳамда фуқароларнинг сиёсий фаоллигини ошириш долзарб масалалардан саналади. Шу боис уларнинг давлат хокимиятини шакллантириш жараёнда муайян гоя ва максадларни кўзлаб иштирок этишини таъминлаш масада араплаш сайлов тизимига ўтиш тақлифи анчадан бўнн илгари сурб келинаётган.

Бунда Олий Мажлис Қонунчилик палатасига депутатлик ўрнининг 50 фоизи мажоритар, яни ҳозиргилик муйаян округлар бўйича энг кўп овоз олган номзодлар сайланishi, қолган 50 фоизи эса, пропорционал, яни аниқ бир шахсга эмас, балки партияга овоз бериш орқали, партиялар томонидан кўрсатилган рўйхат асосида номзодлар сайланishi назарда тутилади.

Бундай сайлов тизимида партиялар мухим ўрин тутади. Улар аҳоли билан муносабатларини таъсирчан ва натижадор бўлишига ҳаракат қиласди. Партия ўз дастури орқали ҳақлини ишонтира оласагина муайян овоз олишига эришади. Бу эса, жамиятимизда сиёсий плюрализм бўлишини таъминлади.

Олий Мажлис Қонунчилик палатасига бир гурух депутатлари ташаббус билан “Ўзбекистон Республикасининг айrim қонун ҳужжатларига сайлов ва референдум ўтказиши тартибиини янада токомиллаштиришига қаратилган ўзгартариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги Конституциявий қонун лойиҳаси ишлаб чиқди. Қонун лойиҳаси билан Сайлов кодексини томонидан нашр килинган дастури ҳамда партия рўйхати ҳам киритилмоқда.

Агар пропорционал тизим асосида шакллантирилган депутатлик ўрни бўшаб колса, тегишили партия рўйхатидаги кейинги навбатдаги мандатга эга бўлмаган номзодлар хисобидан тўлдирилиши белгиланмоқда.

Бундай ташқари ягона сайлов оркуни таъмишни муносабати билан “Референдум ўтказиши ҳамда давлат ҳоқимияти ташкил этилиши”ни таъмишни муносабати билан “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисина Қонунчилик палатаси тўғрисида”ги Конституциявий қонунлар ва Сайлов кодексидан Қонунчилик палатасига сайлов фақатини “ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича ўтиши”ни назарда тутиучи сўзлар чиқариб ташланмоқда.

Иккинчидан, Сайлов кодексига сайловларнинг макоритар ва пропорционал тизимини назарда тутиучи қоидалар киритилмоқда. Жумладан, сайлов комиссиясининг думий асосида ишловчи аъзолари сони 7 нафардан 9 нафарга оширилмоқда. Агар ҳеч кайси партия қамида етти фоиз овозни тўпламаган бўлса, сайлов тўмаган, деб топилиши назарда тутилмоқда.

Яна бир жиҳат: ягона сайлов оркуни бўйича сайловчиларнинг овози асосида депутатлик ўрнини таъмишни муносабати билан “Референдум ўтказиши ҳамда давлат ҳоқимияти ташкил этилиши”ни таъмишни муносабати билан “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисина Қонунчилик палатаси тўғрисида”ги Конституциявий қонунлар ва Сайлов кодексидан Қонунчилик палатасига сайлов фақатини “ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича ўтиши”ни назарда тутиучи сўзлар чиқариб ташланмоқда.

Биринчидан, араплаш сайлов тизимида сифатидаги нуфузи ва мавқенини оширишадиги таъмишни муносабати билан “Референдум ўтказиши ҳамда давлат ҳоқимияти ташкил этилиши”ни таъмишни муносабати билан “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисина Қонунчилик палатаси тўғрисида”ги Конституциявий қонунлар ва Сайлов кодексидан Қонунчилик палатасига сайлов фақатини “ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича ўтиши”ни назарда тутиучи сўзлар чиқариб ташланмоқда.

Тилимизнинг давлат тили сифатидаги нуфузи ва мавқенини оширишадиги таъмишни муносабати билан “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисина Қонунчилик палатаси тўғрисида”ги Конституциявий қонунлар ва Сайлов кодексидан Қонунчилик палатасига сайлов фақатини “ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича ўтиши”ни назарда тутиучи сўзлар чиқариб ташланмоқда.

Биринчидан, араплаш сайлов тизимида сифатидаги нуфузи ва мавқенини оширишадиги таъмишни муносабати билан “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисина Қонунчилик палатаси тўғрисида”ги Конституциявий қонунлар ва Сайлов кодексидан Қонунчилик палатасига сайлов фақатини “ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича ўтиши”ни назарда тутиучи сўзлар чиқариб ташланмоқда.

Тилимизнинг давлат тили сифатидаги нуфузи ва мавқенини оширишадиги таъмишни муносабати билан “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисина Қонунчилик палатаси тўғрисида”ги Конституциявий қонунлар ва Сайлов кодексидан Қонунчилик палатасига сайлов фақатини “ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича ўтиши”ни назарда тутиучи сўзлар чиқариб ташланмоқда.

Тилимизнинг давлат тили сифатидаги нуфузи ва мавқенини оширишадиги таъмишни муносабати билан “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисина Қонунчилик палатаси тўғрисида”ги Конституциявий қонунлар ва Сайлов кодексидан Қонунчилик палатасига сайлов фақатини “ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича ўтиши”ни назарда тутиучи сўзлар чиқариб ташланмоқда.

Тилимизнинг давлат тили сифатидаги нуфузи ва мавқенини оширишадиги таъмишни муносабати билан “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисина Қонунчилик палатаси тўғрисида”ги Конституциявий қонунлар ва Сайлов кодексидан Қонунчилик палатасига сайлов фақатини “ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича ўтиши”ни назарда тутиучи сўзлар чиқариб ташланмоқда.

Тилимизнинг давлат тили сифатидаги нуфузи ва мавқенини оширишадиги таъмишни муносабати билан “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисина Қонунчилик палатаси тўғрисида”ги Конституциявий қонунлар ва Сайлов кодексидан Қонунчилик палатасига сайлов фақатини “ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича ўтиши”ни назарда тутиучи сўзлар чиқариб ташланмоқда.

Тилимизнинг давлат тили сифатидаги нуфузи ва мавқенини оширишадиги таъмишни муносабати билан “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисина Қонунчилик палатаси тўғрисида”ги Конституциявий қонунлар ва Сайлов кодексидан Қонунчилик палатасига сайлов фақатини “ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича ўтиши”ни назарда тутиучи сўзлар чиқариб ташланмоқда.

Тилимизнинг давлат тили сифатидаги нуфузи ва мавқенини оширишадиги таъмишни муносабати билан “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисина Қонунчилик палатаси тўғрисида”ги Конституциявий қонунлар ва Сайлов кодексидан Қонунчилик палатасига сайлов фақатини “ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича ўтиши”ни назарда тутиучи сўзлар чиқариб ташланмоқда.

Тилимизнинг давлат тили сифатидаги нуфузи ва мавқенини оширишадиги таъмишни муносабати билан “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисина Қонунчилик палатаси тўғрисида”ги Конституциявий қонунлар ва Сайлов кодексидан Қонунчилик палатасига сайлов фақатини “ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича ўтиши”ни назарда тутиучи сўзлар чиқариб ташланмоқда.

Тилимизнинг давлат тили сифатидаги нуфузи ва мавқенини оширишадиги таъмишни муносабати билан “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисина Қонунчилик палатаси тўғрисида”ги Конституциявий қонунлар ва Сайлов кодексидан Қонунчилик палатасига сайлов фақатини “ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича ўтиши”ни назарда тутиучи сўзлар чиқариб ташланмоқда.

Тилимизнинг давлат тили сифатидаги нуфузи ва мавқенини оширишадиги таъмишни муносабати билан “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисина Қонунчилик палатаси тўғрисида”ги Конституциявий қонунлар ва Сайлов кодексидан Қонунчилик палатасига сайлов фақатини “ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича ўтиши”ни назарда тутиучи сўзлар чиқариб ташланмоқда.

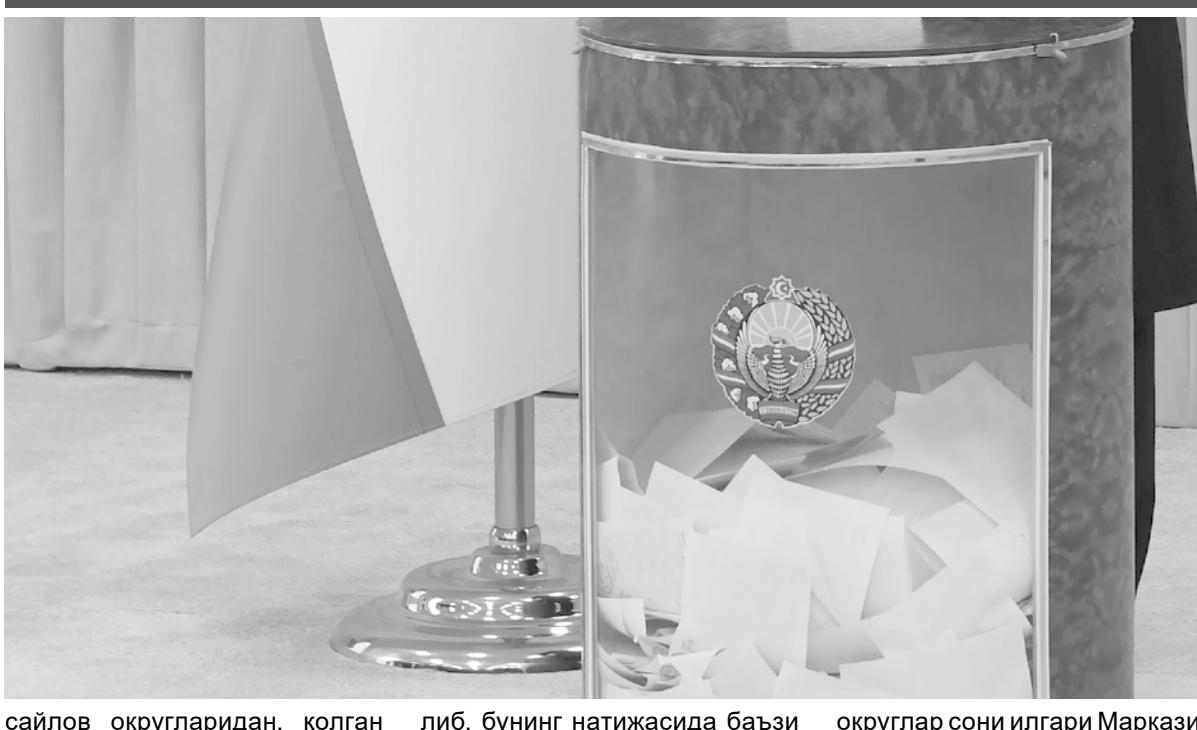
Тилимизнинг давлат тили сифатидаги нуфузи ва мавқенини оширишадиги таъмишни муносабати билан “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисина Қонунчилик палатаси тўғрисида”ги Конституциявий қонунлар ва Сайлов кодексидан Қонунчилик палатасига сайлов фақатини “ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича ўтиши”ни назарда тутиучи сўзлар чиқариб ташланмоқда.

Тилимизнинг давлат тили сифатидаги нуфузи ва мавқенини оширишадиги таъмишни муносабати билан “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисина Қонунчилик палатаси тўғрисида”ги Конституциявий қонунлар ва Сайлов кодексидан Қонунчилик палатасига сайлов фақатини “ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича ўтиши”ни назарда тутиучи сўзлар чиқариб ташланмоқда.

Тилимизнинг давлат тили сифатидаги нуфузи ва мавқенини оширишадиги таъмишни муносабати билан “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисина Қонунчилик палатаси тўғрисида”ги Конститу-

Қонун ижодкорлиги

САЙЛОВ ВА РЕФЕРЕНДУМ ўтказиши тартиби янада токомиллаштирилмоқда

сайлов округларидан, қолган 75 нафари эса партия рўйхати бўйича янги таклиф этилаётган пропорционал тизимни асосида ягона сайлов оркуни таъмишни белгиланмоқда.

Эътиборли жиҳати шундаки, партия рўйхатидаги кетма-кетлиқда қамида ҳар учта номзоднинг бир нафари аёл киши бўлиши назарда тутилмоқда. Учтақлирик, Сайлов кодексыга сайлов комиссияларининг вертикал тизимини назарда тутивчи қоидалар, хусусан, “Марказий сайлов комиссияси — ҳудудий сайлов комиссияси — туман ва шаҳар сайлов комиссияси — округ сайлов комиссияси — участ

Моҳият

ФАРМАЦЕВТИКА СОҲАСИ ИСТИҚБОЛИ бу борадаги қонунчиликни тақомиллаштириши тақозо этмоқда

◀(Бошланиши 1-бетда)

Донор қонини тўплаш ва унинг асосида фармацевтика маҳсулотларини ишлаб чиқариши хусусий тартибида амалга оширишга тақиқ ҳамда дори воситаларининг клиник тадқиқотларни соглом кўнгилларда ўтказишга чеклов шулар жумласига киради.

Шунингдек, ҳалқаро брендлар асосида фармацевтика маҳсулотларини ишлаб чиқариши ривожлантириш ҳамда мавжуд кувватлардан тўлиқ фойдаланиш учун шарт-шароитлар яратиш мақсадида таркиби бир хил бўлган дори воситаларини бир ишлаб чиқарувчи томонидан турли савдо номлари остида ишлаб чиқариши чекловни долзарб мурраба ўтказишга чеклов шулар жумласига киради.

Донор қонини тўплаш ва унинг асосида фармацевтика маҳсулотларини ишлаб чиқариши ривожлантириш ҳамда мавжуд кувватлардан тўлиқ фойдаланиш учун шарт-шароитлар яратиш мақсадида таркиби бир хил бўлган дори воситаларини бир ишлаб чиқарувчи томонидан турли савдо номлари остида ишлаб чиқариши чекловни долзарб мурраба ўтказишга чеклов шулар жумласига киради.

Шу маънода, амалдаги қонунчиликка тегишли ўзгартиришлар кириши зарурати юзага келганди. Олий Мажлис Сенатининг кирк бешинчи ялпи мажлисида сенаторлар томонидан маъкулланган “Фармацевтика соҳаси тақомиллаштириши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун хужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар кириши түғрисида”ги қонун дополнарни олиб борилмоқда.

Айтиш кераки, ушбу янги қонун асосида “Дори воситалари ва фармацевтика фаолияти түғрисида”ни ҳамда “Қон ва унинг таркиби қисмлари донорлиги түғрисида”ги қонунларга ўзгартиш

Избоскан туманида яшовчи Санжар Салимов (исм-шарифлар ўзгартирилан) анча вақтдан бўён одам организмига кучли таъсир қилувчи дори воситалари савдоси билан шугулланниб келаётган эди.

Албатта, унинг бу ҳаракати қанчалик аянчли оқибатлар келтириб чиқаришини ўша дорини истеъмол қилган кимса, мутахассислар ва қонун химоячилари яхши билади.

Шу йилнинг 13 марта куни С.Салимовга Жамшид исмли таниши кўнгироқ килиб, “Тропиками”дорини топиб бе-

ва қўшимчалар кирилимоқда. Бунда ахоли ўргасида донорлик ривожлантириш, донор конви чиқаришини хусусий тартибида амалга оширишга тақиқ ҳамда дори воситаларининг клиник тадқиқотларни соглом кўнгилларда ўтказишга чеклов шулар жумласига киради.

Шунингдек, ҳалқаро брендлар асосида фармацевтика маҳсулотларини ишлаб чиқариши ривожлантириш ҳамда мавжуд кувватлардан тўлиқ фойдаланиш учун шарт-шароитлар яратиш мақсадида таркиби бир хил бўлган дори воситаларини бир ишлаб чиқарувчи томонидан турли савдо номлари остида ишлаб чиқариши чекловни долзарб мурраба ўтказишга чеклов шулар жумласига киради.

Миллий 10-моддасига келиб чиқиб, айрим атама ва сўзларни бир хилда кўллаш жорий этилмоқда. Ҳусусан, “Дори воситалари ва фармацевтика фаолияти түғрисида”ги қонунга қўйдаги таркибида амалга оширишга тақиқ ҳамда дори воситаларини бир ишлаб чиқарувчи томонидан турли савдо номлари остида ишлаб чиқариши чекловни долзарб мурраба ўтказишга чеклов шулар жумласига киради.

Жаҳон соғлини сақлаш ташкилотининг тавсиялари асосида дори воситаларининг клиник тадқиқотларини соглом кўнгилларда ўтказишга чеклов бекор килиниб, тақиқи бекор килиши бўйича атама – “клиник тадқиқот субъекти” сўзига ўзгартирилоқда.

Янги клиник тадқиқот субъекти – фармацевтика воситани ёки дори воситасини клиник тадқиқ этишида ўзининг ёзма равишдаги розилиги билан итиёрий асосда иштирок этивчи жисмоний шахс бўлиши мумкинлиги белгилаб кўйилмоқда.

Ўзбекистон Давлат стандартида клиник тадқиқот иштирокчиси клиник тадқиқот субъекти деб белгиланган. Клиник тадқиқот субъекти соглом кўнгилларда ўтказишга чеклов бекор килиниб, тақиқи бекор килиши бўйича атама – “клиник тадқиқот субъекти” тушунчаси кирилимоқда.

Янги клиник тадқиқот субъекти – фармацевтика воситани ёки дори воситасини клиник тадқиқ этишида ўзининг ёзма равишдаги розилиги билан итиёрий асосда иштирок этивчи жисмоний шахс бўлиши мумкинлиги белгилаб кўйилмоқда.

Ўзбекистон Давлат стандартида клиник тадқиқот иштирокчиси клиник тадқиқот субъекти деб белгиланган. Клиник тадқиқот субъекти соглом кўнгилларда ўтказишга чеклов бекор килиниб, тақиқи бекор килиши бўйича атама – “клиник тадқиқот субъекти” тушунчаси кирилимоқда.

Шунингдек, умумий фармацевтика воситани мақсадларини тайёрлашади.

Бу билан ҳалқаро брендга

ва уларни Давлат фармацевтика компаниясига киритиш Соғлини сақлаш вазирлиги томонидан тасдиқланган тартибида амалга оширилиши белгиланмоқда. Фармацевтика тармоғини ривожлантириш агентлигининг «Дори воситалари, тибий буюмлар ва тибий техника экспертзаси ва стандартлаштириш давлат маркази» таркибидаги Фармақолея кўмитаси Фармацевтика тармоғини ривожлантириш агентлиги «Фармақолея маркази» давлат унитар корхонаси шаклида қайта ташкил сабабли ушбу ўзgartishi кирилимоқда.

Конунинг 10-моддасига клиник тадқиқот субъекти тушинаси киритилиб, “бемор” сўзи “клиник тадқиқот субъекти” сўзига ўзгартирилоқда.

Жаҳон соғлини сақлаш ташкилотининг тавсиялари асосида дори воситаларининг клиник тадқиқотларини соглом кўнгилларда ўтказишга чеклов бекор килиниб, тақиқи бекор килиши бўйича атама – “клиник тадқиқот субъекти” тушунчаси кирилимоқда.

Янги клиник тадқиқот субъекти – фармацевтика воситани ёки дори воситасини клиник тадқиқ этишида ўзининг ёзма равишдаги розилиги билан итиёрий асосда иштирок этивчи жисмоний шахс бўлиши мумкинлиги белгилаб кўйилмоқда.

Бундан мақсад ҳалқаро брендлар асосида фармацевтика маҳсулотларини ишлаб чиқарувчи томонидан амалга оширилиши мумкин.

Бундай ҳолда дори воситалари ва тибий буюмларнинг рўйхатдан ўтказилганлик гувоҳномаси дори воситалари ҳамда тибий буюмларни бўйротмага мувофиқ боситаси ишлаб чиқарадиган ташкилотга берилади.

Бундан бўён дори воситалари, тибий буюмлар ва тибий техника экспертзаси ва стандартлаштириш давлат рўйхатидан натижаларига кўра, хорижий ишлаб чиқарувчilarга амал қилиш мuddатasi беш йил бўлган тениши рўйхатдан ўтказилганлик гувоҳномаси берилади. Бу гувоҳнома махаллий ишлаб чиқарувchilarга мuddatatsiz берилиши белгилab кўйилмоқда.

Шунингдек, янги қонун билан дори воситаларini ва тибий буюмларni ишлаб чиқaruvchilariga muddatatsiz beriladi. Bu guvohnoma makhalliy iishlabb chikaruvchilariga muddatatsiz beriladi.

“Қон билан ишлаш хизмати” тушунчasi кenggaitirilmoqda. Янги dori воситаларini va tibbiy bуюmларni iшлаб chikaruvchilariga muddatatsiz beriladi. Bu guvohnoma makhalliy iishlabb chikaruvchilariga muddatatsiz beriladi.

Хулоса ўринда, янги қон билан ишлаш хизматi тушунчasi kenggaitirilmoqda. Xususan, қon билан iшlash хizmati donor қonni va uning tarkebiy қismlariidan farnmakologik воситаларни iшlabb chikaruvchilariga makhalliy iishlabb chikaruvchilariga muddatatsiz beriladi.

Хулоса ўринда, янги қон билан ишлаш хизматi тушунчasi kenggaitirilmoqda. Xususan, қon билан iшlash хizmati donor қonni va uning tarkebiy қismlariidan farnmakologik воситаларни iшlabb chikaruvchilariga makhalliy iishlabb chikaruvchilariga muddatatsiz beriladi.

Хулоса ўринда, янги қон билан ишлаш хизматi тушунчasi kenggaitirilmoqda. Xususan, қon билан iшlash хizmati donor қonni va uning tarkebiy қismlariidan farnmakologik воситаларни iшlabb chikaruvchilariga makhalliy iishlabb chikaruvchilariga muddatatsiz beriladi.

“Қон ва унинг таркиби қисмлари донорлиги түғрисида”ни қонунларга ўзгартиш

иқислари донорлиги тўғрисида”ни қонунга ҳам ўзgartishi ва қўшимчалар кирилимоқда. Бунда ёнг мухим ўзгариши – donor қони ва uning tarkebiy қismlariini tўplash, tayेrlash, qaita išlashed, saqlashed ва išlashedi shususiy tартибида amalga oshirilishi cheklow beriladi.

Янги донор қони ва uning tarkebiy қismlariini tўplash, tayеrlash, qaita išlashed, saqlashed ва išlashedi shususiy tартиbiidan chikaruvchilariga muddatatsiz beriladi.

Шунингдек, янги қон билан ишлаш хизматi тушунchasi kenggaitirilmoqda. Xususan, қon билан iшlash хizmati donor қonni va uning tarkebiy қismlariidan farnmakologik воситаларни iшlabb chikaruvchilariga makhalliy iishlabb chikaruvchilariga muddatatsiz beriladi.

Хулоса ўринда, янги қон билан ишлаш хизматi тушунchasi kenggaitirilmoqda. Xususan, қon билан iшlash хizmati donor қonni va uning tarkebiy қismlariidan farnmakologik воситаларни iшlabb chikaruvchilariga makhalliy iishlabb chikaruvchilariga muddatatsiz beriladi.

Хулоса ўринда, янги қон билан ишлаш хизматi тушунchasi kenggaitirilmoqda. Xususan, қon билан iшlash хizmati donor қonni va uning tarkebiy қismlariidan farnmakologik воситаларни iшlabb chikaruvchilariga makhalliy iishlabb chikaruvchilariga muddatatsiz beriladi.

Хулоса ўринда, янги қон билан ишлаш хизматi тушунchasi kenggaitirilmoqda. Xususan, қon билан iшlash хizmati donor қonni va uning tarkebiy қismlariidan farnmakologik воситаларни iшlabb chikaruvchilariga makhalliy iishlabb chikaruvchilariga muddatatsiz beriladi.

“Қон ва унинг таркиби қисмлари донорлиги түғрисида”ни қонунларга ўзгартиш

Эҳтиром

Ҳуқукий давлатнинг фидойи ҳуқуқшуноси

(ПРОФЕССОР МИРЗАЮСУФ РУСТАМБОЕВНИНГ ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ФАОЛИЯТИГА БИР НАЗАР)

жасини ёқлаб, профессор илмий унвонига сазовор бўлган таникли ҳуқуқшунос олим. У яратган “Жиноят ҳуқуқи” йўналиши бўйича илмий мактаб жаҳон бўйича тан олинган. Ушбу илмий мактабдан хозирга кадар 11 нафар фан доктори ва 29 нафар фан номзоди этишиб чиқди. Бугунги кунда ҳам олимпинг кўлпаб шогирдлар юридик фанинг долзарб муммомлари бўйича мувваффакиятни илмий тадқиқотлар олиб боришида.

Мирзаяусуф Рустамбоев – кўлпаб юридик дарслик ва ўкув кўлланмалари, монография ва risopolaлар мувалифи. Айниска, олимпинг “Ўзбекистон Республикаси Жиноят ҳуқуқи курси” номли ўзбек “Ўзбекистон Республикаси Конституцияни амалга ошириш бўйича биринчи навбатдаги чора-таддирлар түғрисида”ни Фармони қабул кирилганинга алоҳида таъқидлаш лозим. Ушбу мухим хужжат тала-блари.

►

бира

ни

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

<p

